

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ТЕХНИЧКА ИНСПЕКЦИЈА

СТРАТЕШКИ ПЛАН ЗА РАБОТА НА ДРЖАВНИОТ ИНСПЕКТОРАТ ЗА ТЕХНИЧКА ИНСПЕКЦИЈА
ЗА ПЕРИОДОТ 2023 – 2025 ГОДИНА
(текстуален дел)

Август, 2022 година

Архивски број 0102-1321/1
Датум: 24. 08.2022 година
Место: Скопје

В.Д. ДИРЕКТОР
U.D. DREJTOR
Blerim Ukalli

❖ Вовед

Стратешкиот план на Државниот инспекторат за техничка инспекција за периодот 2023-2025 година е изготвен врз основа на Стратешки приоритети и цели на Владата на Република Северна Македонија и врз основа на Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија во 2023 година

Стратешкиот план на Државниот инспекторат за техничка инспекција за периодот од 2023-2025 година, претставува пишан документ, во кој се наведени главните стратешки цели, задачи и приоритети на Државниот инспекторат за техничка инспекција кој инспекторатот ќе настојува да ги реализира во тригодишниот период.

Планот е изготвен согласно Упаството за начинот на постапување на министерства и други органи на државната управа во процесот на подготвување на стратешкиот план и годишен план за работа, а кое е донесено од страна на РСМ, Стратешкиот план е изготвен согласно Упаството и ги содржи следниве документи:

- ❖ Вовед,
- ❖ Анализа на состојба,
- ❖ Мисија,
- ❖ Визија,
- ❖ Задачи и обврски на Државниот инспекторат за техничка инспекција,
- ❖ Специфичност на Државниот инспекторат за техничка инспекција,
- ❖ Структура на Државниот инспекторат за техничка инспекција,
- ❖ Приоритети и цели на Државниот инспекторат за техничка инспекција,
- ❖ Осврт на постигнати резултати во претходната година,
- ❖ Осврт на постигнати и очекувани резултати до крајот на тековната година,
- ❖ План за спроведување и др.

Стратешкиот план претставува базичен концепт на планирање и следење на спроведувањето на Програмите на Државниот инспекторат за техничка инспекција, тесно поврзан со процесот на буџетско планирање и извршување за период од три години, со кој се содржат проектите и активностите, преку кое се планира остварување на целите, задачите и приоритетите во во надлежност на Државниот инспекторат за техничка инспекција.

❖ **Анализа на состојба**

Надлежностите и организацијата на Инспекторатот уредени се со Законот за техничка инспекција („Службен весник на РМ“ бр. 88/2008; 63/2009; 119/2010; 36/2011; 136/2011; 164/2013; 41/2014; 33/2015; 61/2015; 154/2015; 53/2016; 99/2022); Законот за минерални сировини („Службен весник на РМ“ бр. 136/2012; 25/2013; 93/2013; 132/2013; 44/2014; 160/2014; 129/2015; 192/2015; 39/2016; 53/2016; 120/2016; 189/2016; 7/2019; 103/2020; 99/2022) и надзор над примената на законите и другите прописи при вршењето на геолошките истражувања и експлоатацијата на минералните сировини, Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/2011; 136/2011; 75/2013; 79/2013; 164/2013; 41/2014; 55/2014; 92/2014; 151/2014; 33/2015; 192/2015; 215/2015; 6/2016; 53/2016; 189/2016). и подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон, Законот за безбедност на производите („Службен весник на РМ“ бр. 33/2006; 63/2007; 24/2011; 51/2011; 148/2011; 164/2013; 152/2015; 53/2016; 140/2018) и подзаконските акти од овој Закон. Покрај овие закони, во своето работење Инспекторатот ги применува и одредбите од Законот за инспекциски надзор („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/19) и подзаконските акти од истиот.

Надлежностите на инспекциската служба во чии рамки е и секторот за надзор над експлоатацијата на минералните сировини и деталните геолошки истражувања се содржани и регулирани во Законот за техничка инспекција, Законот за минерални сировини, Законот за инспекциски надзор, Законот за општа управна постапка и Законот за прекршоци како и

соодветните Правилници од областа на минералните сировини. Надлежностите над примена на законите и техничките прописи се однесуваат при вршењето на деталните геолошки истражувања, при вршењето на експлоатацијата на минералните сировини и при користење на рударската техничка опрема што подразбира и прво пуштање во работа на техничката опрема, нејзино евидентирање со доделување евиденциски број. Надлежностите се однесуваат и на исполнетост на услови за вршење на технички прегледи и периодични испитувања на независните правни лица, како и нивно евидентирање односно доделување евиденциски број, како и континуирано следење на исполнетост на условите на независните правни лица (инспекциски тела). Секторот за надзор над експлоатацијата на минералните сировини и деталните геолошки истражувања во рамките на своите надлежности врши, Редовни инспекциски надзори, вонредни инспекциски надзори и контролни инспекциски надзори. До моментот на изработка на Статешкиот План за работа евидентирани се преку 500 субјекти кај кои согласно со законот за минерални сировини и согласно со Законот за техничка инспекција имаме надлежност за вршење на инспекциски надзор.

Надлежностите на одделенијата за техничка опрема се содржани и регулирани во Законот за техничка инспекција, Законот за инспекциски надзор, Законот за енергетика, Законот за општа управна постапка и Законот за прекршоци како и соодветните Правилници од областа. Надлежностите над примена на законите и техничките прописи се однесуваат при вршењето на деталните геолошки истражувања, при вршењето на експлоатацијата на минералните сировини и при користење на рударската техничка опрема што подразбира и прво пуштање во работа на техничката опрема, нејзино евидентирање со доделување евиденциски број. Надлежностите се однесуваат и на исполнетост на услови за вршење на технички прегледи и периодични испитувања на независните правни лица, како и нивно евидентирање односно доделување евиденциски број, како и континуирано следење на исполнетост на условите на независните правни лица (инспекциски тела).

Надлежностите и постапување на одделението за електроенергетски постројки се определени со Законот за техничка инспекција, Законот за енергетика, Законот за инспекциски надзор, Законот за управна постапка и Законот за прекршоци

како и соодветните правилници: за областа електроенергетски постројки, електрични производи и уреди и за областа производи и постројки наменети за работа во експлозивна средина.

Надлежностите и постапување на одделението за опрема под притисок се определени со Законот за техничка инспекција, Законот за енергетика, Законот за инспекциски надзор, Законот за управна постапка и Законот за прекршоци како и соодветните Правилници од областа на опремата под притисок, преносливата опрема под притисок, природен гас, втечен природен гас и стандардите од областа. Согласно Законот за техничка инспекција и Законот за инспекциски надзор, Инспекторатот учествува во активностите на координиран инспекциски надзор од повеќе инспекциски служби, особено кога тоа е неопходно за отстранување на непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето или имотот од поголема вредност, ако тоа е неопходно за преземање на итни мерки кои не трпат одлагање и други активности кои бараат учество на повеќе инспекциски служби.

Надлежностите на инспекцијата служба во чии рамки е и одделението за лифтови, жичари, дигалки и транспортери се содржани и регулирани во Закон за техничка инспекција, Закон за инспекциски надзор, Правилник за користење на лифтови и транспортери, Правилник за користење на дигалки и индустриски транспортери, Правилник за користење на жичари, како и согласно други законски и подзаконски акти (Правилници, одлуки и сл.). Надлежностите над примена на законите и техничките прописи се однесуваат при користење на техничка опрема од областа на лифтови, жичари, дигалки и транспортери, што подразбира и прво пуштање во работа на техничката опрема, нејзино евидентирање со доделување евиденциски број. Надлежностите се однесуваат и на исполнетост на услови за вршење на технички прегледи и периодични испитувања на независните правни лица, како и нивно евидентирање односно доделување евиденциски број, како и континуирано следење на исполнетост на условите на независните правни лица (инспекциски тела).

❖ **Анализа на ризици**

Анализата на ризици е изработена согласно со методологијата предвидена со правилникот за елементи на проценката на ризикот, како и зачестеноста на спроведувањето на инспекцискиот надзор врз основа на проценката на ризик. Согласно вака изработеното во проценката на ризик за спроведување на инспекцискиот надзор од предвидените субјекти околу 200 субјекти се групирани во групата на висок ризик. Методологијата на проценка е направена како што е предвидено во правилникот имајќи во предвид големината на субјектот и штетните последици кои може да ги предизвика, обемот на штетни последици кој произлегува од опфатот, кругот на лица кои остваруваат одредени права од услугата на субјектот и кругот на лица кои се изложени на природата на штетните последици. Овде при нашата проценка ги земавме во предвид големите рударски капацитети кои вршат експлоатација на металични минерални суровини, помалите рударски капацитети кои што вршат експлоатација на неметалични минерални суровини а кои се наоѓаат во близина на населени места и кои со својата работа имаат негативно влијание врз околните жители. Исто така овде се групирани и помалите субјекти кои што од досегашното искуство се покажало дека несоодветно ги почитуваат и применуваат законските одредби и кај кои при последните инспекциски надзори се констатирани одредени неправилности. Во овој дел би ги предвиделе и инспекциските надзори кои би биле вршени по барање на заинтересирани странки а кои би се однесувале на незаконита експлоатација на минерална суровина а кои сами по себе произнесуваат и штетни последици од нивната работа и искусвено заинтересираноста на јавноста и засегнатите страни е поголема а и притисокот врз правилно донесување на одлука е поголем. Во делот на среден ризик според методологијата на изработка се влезени концесионерите кои штотуку отпочнуваат со работа. Т.е. кои што го склучиле договорот за концесија во периодот до 3 години пред изготвување на овој план со што овие се сметаат за почетници во работата. Овде исто така се влезени концесионерите кои своите активности ги изведуваат подалеку од населено место и нивното штетно влијание врз лица би било помало во однос на предходната група. Вакви субјекти во оваа област би биле дел од субјектите кои се занимаваат со експлоатација на песок и чакал, дел од субјектите кои се занимаваат со експлоатација на градежен камен а кои се наоѓаат вон населените места или во чија што близина нема населено место. Вакви субјекти согласно со проценката на ризик се вкупно околу 120. За дел од овие субјекти во понатамошната постапка би ги ажурирале податоците особено за почетниците

во оваа област. Во делот со низок ризик се сместени концесионерите кои што вршат детални геолошки истражувања, концесионерите кои вршат експлоатација на вода и гас и кои би имале помало негативно влијание врз животната средина и обемот на штетно влијание би бил помал. Овде исто така ги сместивме и субјектите кои што имаат помал обем на активности и субјектите кои што вршат експлоатација на собирен кварц поради начинот и технологијата на експлоатација на собирниот кварц. Во оваа група на субјекти со низок ризик се предвидени и субјектите кои што вршат независни прегледи и испитување на опремата и кои со својата работа неможат да предизвикаат сериозни штетни последици, исто така тука се планирани и субјектите кои се производители, дистрибутери и застапници на рударската техничка опрема а кои согласно со нашите надлежности исто така неможат да нанесат сериозни штетни последици. Вкупно во оваа група на субјекти се предвидени околу 100 субјекти.

Во одделението за електро енергетски постројки анализата на ризик е правена врз основа на Број на субјекти - произлегуваат од стратешкото значење, обемот и структурата на техничката опрема која е во функција на целата територијата на државата од областа на електроенергетски постројки, електрична опрема и опрема и заштитни системи кои се наменети за употреба во потенцијално експлозивни атмосфери и од состојбата со обемот на само еден инспектор во одделението.

Техничката опрема е потенцијална опасност и ризик од безбедносна гледна точка за корисниците на техничката опрема, а во многу места покрај корисниците, опремата е во функција и на пошироката јавност односно граѓаните кои се и вработени во работни средини кои во секој момент секојдневно користат електрична енергија што укажува на широк спектар на можни ризици при користење на предметната техничка опрема. Сето горенаведено со цел намалување на ризиците - имплицира барање за вработување на многу повеќе советници-инспектори за Одделение за инспекциски надзор на електро енергетски постројки и електрична опрема и производи и постројки наменети за работа во експлозивна атмосфера, и соодветна промена на систематизација со предвидување потребен број на извршители на работни задачи.

Надлежностите - регулирани во Закон за техничка инспекција, Закон за инспекциски надзор, Правилник за користење на електроенергетски постројки и електрична опрема, Правилник за користење на опрема и заштитни системи кои се наменети за употреба во потенцијално експлозивни атмосфери како и согласно други законски и подзаконски акти (Правилници, одлуки, Уредби, Мрежни правила и сл.).

-Подразбира прво пуштање во работа на техничката опрема, нејзино евидентирање со доделување евиденциски број.

-Подразбира исполнетост на услови за вршење на технички прегледи и периодични испитувања на независните правни лица, како и нивно евидентирање односно доделување евиденциски број, како и континуирано следење на исполнетост на условите на независните правни лица (инспекциски тела). Спроведување на редовни инспекциски надзори - имплицира редовно вршење на технички прегледи и периодични испитувања, со што ќе се постигне саканата цел управување и користење на техничката опрема со низок степен на ризик- безбедно користење, согласно техничките прописи и стандарди и намалување на ризици при користење на истата на минимум. Очекувана состојба во областа на инспекциски надзор со осврт на ризици - се очекува да продолжи евидентирање на техничката опрема и да се интензивираат периодичните технички прегледи на техничката опрема за која досега се издадени Решенија за ставање во употреба врз основа на доставени Технички извештаи- Прв технички преглед и периодично испитување опрема од страна на овластени инспекциски тела, за чија опрема периодичните испитување се во период од 3 до 5- години кај електроенергетската опрема вклучително и нисконапонската електрична опрема која претставува приклучна точка – неможе без електроенергетско поврзување за вградената техничка опрема наменета за користење (опрема и заштитни системи) и употреба во потенцијално експлозивни атмосфери.

Ризични области во кои треба да се обрати повеќе внимание произлегуваат од стратешкото значење на истите.

- Електроенергетскиот систем на Република Северна Македонија со значајните произведувачи на електрична енергија која вклучува и производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија, далекуводна и дистрибутивна мрежа со соодветните трафостаници,
- Произведувачите на нафтени деривати и главните складишни простори за истите,
- Гасоводните преносни и дистрибутивни системи и

- Значајни складишни простори (силоси) за суровини за прехранбена индустрија (жито, брашно, шеќер, какао, сточна храна и сл.) и складишни простори за други запаливи прашкасти производи (пластика, јагленова прашина и сл.).

Како критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор според методологија на проценка на ризик предвидено согласно правилникот, големина на субјекти и обем на опрема, можни штетни последици по околината, безбедност и здравје на луѓето. Каде големите субјекти и субјекти од стратешки интерес за државата со поголем број на техничка опрема и техничка опрема каде може да настане поголема опасност или опасност по поголем број на лица и работници. Контролните надзори се вршат по основ на тоа дали при првиот надзор се утврдени недостатоци, доколку е утврдена потреба односно не е приложена документација дека недостатоците се одстранети. Контролни надзори со кои се констатира за време на вршење Технички прием на објекти од А- категорија согласно Законот за градење. Во кои корисниците вградиле и инсталирале техничка опрема- електроенергетски постројки, уреди, опрема и опрема и заштитни системи кои се наменети за употреба во потенцијално експлозивни атмосфери. Се вршат и вонредни инспекциски надзори по претходно добиени пријави од правни и физички лица, задолженија од Владата на Република Македонија и други институции кои однапред неможе да се планираат.

Ризичните корисници притоа во делот на среден и низок-помал ризик неможе со точност да се иземе зошто се што е под напон треба да се користи безбедно.

Во дел на помал ризик се субјекти со техничка опрема кои ја користат техничката опрема за внатрешна употреба со помал број на работни часови на искористеност на истата, со одредени можни исклучоци.

Ризикот се зголемува кај корисници кои првпат се среќаваат со опрема од областа а поради правна неукост не ги почитуваат и спроведуваат своите обврски. Досегашното искуство кажува да откако ќе им биде укажано на пропустите веднаш ги отстрануваат, посебно поголемите правни субјекти. Ова имплицира наша постојана присатност на терен и прибирање на податоци од други корисници и други инспекциски служби.

Ризиците за неприменување на техничките прописи односно законски и подзаконски акти, при користење на техничката опрема, можат да доведат до одредени несакани последици по корисниците на техничката опрема како и околината, да доведат до можни хаварии и штети по истите. Ризикот се зголемува доколку не се врши редовно, навремено и во целост, планското одржување на истата, согласно техничките порописи во одредени области и соодветна стручна и кадровска екипираност согласно прописите.

Ризични подрачја се утврдуваат и во зависност од обемот на техничката опрема, опасностите при нејзино користење и можности за повреди при користење на истата, стручноста на ракувачите, староста на опремата, финансиската состојба на корисниците и слично. Со оглед на голем број на корисници на техничка опрема, приоритет ќе се стави на оние корисници со поголем број на техничка опрема, и субјекти со повисок степен на ризичност за нивно безбедно и целосно користење, согласно горенаведеното.

Во одделението за надзор над лифтови, жичари дигалки анализата на ризик е изготвена врз основа на број на субјекти - обемот на евидентираната техничка опрема, како и огромен број на субјекти кои треба да се инспектираат со оглед дека бројот на техничката опрема од областа на лифтови, жичари, дигалки и транспортери која е во функција а не е евидентирана е огромна, во сегашната евиденција се евидентирани преку 4600 парчиња на техничка опрема од областа на лифтови, жичари, дигалки и транспортери, а претпоставка е дека само во делот на лифтовите бројката е преку 10000 на целата територијата на државата. Исто така и во делот на дигалки и на опрема које инспекторите од оваа област ја инспектираат односно контролираат која согласно Законот и подзаконските акти а не се евидентира во регистрите (виљушкари, транспортери, други дигалки за подигање и влечење товар, дигалки за одржување и сервисирање, сложени макари и витла и сл.). Техничката опрема е потенцијална опасност и ризик од безбедносна гледна точка за корисниците на техничката опрема, а во многу места покрај корисниците, опремата е во функција и на пошироката јавност односно граѓаните (лифтови, ескалатори, подвижни ленти, жичари и сл.), како и во работни средини (лифтовски платформи и подигачи во театри, градежни платформи, товарни платформи, дигалки монтирани на камиони, платформи за подигање монтирани на камиони и сл. што укажува на широк спектар и можни ризици при користење на предметната техничка

опрема. Сето горенаведено со цел намалување на ризиките - имплицира барање за вработување на многу повеќе советници-инспектори за лифтови, жичари, дигалки и транспортери, и соодветна промена на систематизација со предвидување потребен број на извршители на работни задачи. Надлежностите - регулирани во Закон за техничка инспекција, Закон за инспекциски надзор, Правилник за користење на лифтови и транспортери, Правилник за користење на дигалки и индустриски транспортери, Правилник за користење на жичари, како и согласно други законски и подзаконски акти (Правилници, одлуки и сл.).

-Подразбира прво пуштање во работа на техничката опрема, нејзино евидентирање со доделување евиденциски број.

-Подразбира исполнетост на услови за вршење на технички прегледи и периодични испитувања на независните правни лица, како и нивно евидентирање односно доделување евиденциски број, како и континуирано следење на исполнетост на условите на независните правни лица (инспекциски тела).

Спроведување на редовни инспекциски надзори - имплицира редовно вршење на технички прегледи и периодични испитувања, со што ќе се постигне саканата цел управување и користење на техничката опрема со низок степен на ризик, согласно техничките прописи и стандарди и намалување на ризици при користење на истата на минимум. Очекувана состојба во областа на инспекциски надзор со осврт на ризици - се очекува да продолжи поинтензивно евидентирање на лифтовите во објектите за заедничко живеење затоа што досега периодичните технички прегледи во оваа област се помалку застапени, за нововградената опрема во станбени и деловни објекти во субјектите во голем број ја спроведуваат постапката за пуштање во употреба на истата. Станиците за технички преглед на возила при регистрација на мобилни дигалки во најголем број на случаи им се бара доказ за извршен периодичен технички преглед на дигалката без кој не им се потпишува регистрациониот лист.

Ризични области во кои треба да се обрати повеќе внимание се погоните со кранови и дигалки во поглед на редовно вршење на периодични технички прегледи. Во делот на техничката опрема од група 3 и група 4 согласно правилникот за дигалки и индустриски транспортери исто така ќе се обрне повеќе внимание. Во останатата област, опремата вградена во објекти на правни лица воглавном се почитуваат роковите за вршење на периодични технички прегледи. Како критериуми

за идентификување субјекти на инспекциски надзор се користат базата на податоци на издадените решенија односно доделените евиденциски броеви на техничката опрема во регистрите и над нив се вршат редовните надзори согласно Законот, според методологија на проценка на ризик предвидено согласно правилникот, големина на субјекти и обем на опрема, можни штетни последици по околината, безбедност и здравје на луѓето. Каде големите субјекти и субјекти од стратешки интерес за државата со поголем број на техничка опрема и техничка опрема каде може да настане поголема опасност или опасност по поголем број на лица и работници. Контролните надзори се вршат по основ на тоа дали при првиот надзор се утврдени недостатоци, доколку е утврдена потреба односно не е приложена документација дека недостатоците се одстранети. Се вршат и вонредни инспекциски надзори по претходно добиени пријави од правни и физички лица, задолженија од Владата на Република Северна Македонија и други институции кои однапред неможе да се планираат.

Ризичните корисници се идентификуваат во однос на обемноста на техничката опрема, староста на опремата, стручноста на ракувачите на постројките односно опремата, големината и кадровската екипираност соодветна на потребите, финансиската состојба на корисникот редовно, навремено и во полн обем да врши планско и превентивно тековно одржување и сервисирање на истата согласно насоките дадени во техничката документација која корисниците се должни да ја поседуваат и да постапуваат согласно истата, притоа во делот на среден ризик се земаат корисниците со обем на техничка опрема од 3-10 броја, со одредени можни исклучоци.

Во дел на помал ризик се субјекти со техничка опрема 1 до 2 броја, субјекти кои ја користат техничката опрема за внатрешна употреба со помал број на работни часови на искористеност на истата, со одредени можни исклучоци. Ризикот се зголемува кај корисници кои првпат се среќаваат со опрема од областа а поради правна неуконост не ги почитуваат и спроведуваат своите обврски. Досегашното искуство кажува да откако ќе им биде укажано на пропустите веднаш ги отстрануваат, посебно поголемите правни субјекти. Ова имплицира наша постојана присатност на терен и прибирање на податоци од други корисници и други инспекциски служби. Ризиците за неприменување на техничките прописи односно законски и подзаконски акти, при користење на техничката опрема, можат да доведат до одредени несакани последици по

корисниците на техничката опрема како и околината, да доведат до можни хаварии и штети по истите. Ризикот се зголемува доколку не се врши редовно, навремено и во целост, планското одржување на истата, согласно техничките порописи во одредени области и соодветна стручна и кадровска екипираност согласно прописите.

Ризични подрачја се утврдуваат и во зависност од обемот на техничката опрема, опасностите при нејзино користење и можности за повреди при користење на истата, стручноста на ракувачите, староста на опремата, финансиската состојба на корисниците и слично. Со оглед на голем број на корисници на техничка опрема, приоритет ќе се стави на оние корисници со поголем број на техничка опрема, и субјекти со повисок степен на ризичност за нивно безбедно и целосно користење, согласно горенаведеното.

❖ Мисија

Државниот инспекторат за техничка инспекција, согласно надлежностите утврдени со Закон, работи на зајакнување, ефикасност и транспарентен надзор, кој е значаен сегмент во креирање на системот на инспекцискиот надзор на економските оператори, заштита на конкурентноста, заштита на околината и животната средина и гарантирање на безбедноста на граѓаните на РСМ.

Својата мисија, Инспекторатот ја остварува, пред се, преку целосно и доследно спроведување на законската и подзаконската регулатива во областите од делокругот на неговата работа, обезбедувајќи нејзин тренд со современите потреби и реформски текови во Република Северна Македонија.

❖ Визија

Во периодот 2023-2025 година Државниот инспекторат за техничка инспекција во рамките на своите надлежности ќе работи за остварување на визијата за :

- Обезбедување на правилна примена на законските и подзаконските акти преку зголемување на бројот на инспекциските надзори.
- Имплементација на Законот за техничка инспекција.
- Воведување во употреба на софтверот за регистрација на техничката опрема во надлежност на ДИТИ, следење на активностите на корисниците и овластените инспекциските тела во однос на периодичните прегледи, водење на евиденција на издадените документи и сертификати и известувања.
- Со реализација на планирани вработувања и со етаблирање на одделенијата ќе се зголеми бројот на инспекциски надзори и нивната ефикасност и ефективност, што во крајна линија ќе доведе до подобрување на работењето на ДИТИ.

❖ Задачи и обврски на Државниот инспекторат за техничка инспекција

Задачите и обврските на Државниот инспекторат за техничка инспекција, согласно надлежностите утврдени со Законот за техничка инспекција се однесуваат на :

1. вршење инспекциски надзор над примената на законите и техничките прописи при користење на техничката опрема во следните области:
 - опрема под притисок;
 - пренослива опрема под притисок;
 - лифтови, жичари, дигалки и транспортери

- производи и постројки наменети за работа во експлозивна атмосфера
 - електроенергетски постројки, електрични производи и уреди и
 - експлоатација на минерални сировини;
2. водење на евиденција на независни правни лица кои ги исполнуваат условите за вршење на технички преглед и периодични испитувања определени Законот за техничка инспекција;
 3. надзор и над примената на законите и другите прописи при вршењето на геолошките истражувања и експлоатација на минералните сировини согласно со Закон за минерални сировини;
 4. водење на евиденција за технички прегледи и периодични испитувања на техничката опрема за која донесува решение за ставање во употреба

❖ Специфичности

- Државниот инспекторат за техничка инспекција според надлежностите утврдени со Закон, по својата Мисија и Визија предлага и реализира програми и проекти кои се однесуваат на развојот на повеќе витални економски сектори како што се енергетиката, областа поврзана со опремата под притисок, лифтови, жичари, кранови и транспортери и во областа на експлоатација на минерални сировини и геолошки истражувања и искористувањето на минералните сировини. Со тоа е одредена специфичноста на Државниот инспекторат за техничка инспекција за зголемено учество на хоризонтални програми и проекти во споредба со другите органи на државната управа.

❖ Структура на Државниот инспекторат за техничка инспекција

Внатрешната организација како и вкупниот број, распоред и опис на работните места, потребни за вршење на работите од надлежност на Инспекторат, се утврдени со Правилник за систематизација на работни места во Државниот инспекторат за техничка инспекција на Република Северна Македонија (бр. 01 -285/2 од 07.02.2020 година). Инспекторат организациски е структуриран во три сектора и вкупно единаесет одделенија:

1. Сектор за инспекциски надзор над експлоатација на минерални сировини и геолошки истражувања

1.1 Одделение за вршење на инспекциски надзор над експлоатацијата на минералните сировини и геолошките истражувања;

1.2 Одделение за инспекциски надзор над експлоатација на минерални сировини и геолошки истражувања за регион ШТИП со градовите: Берово, Валандово, Винаца, Гевгелија, Делчево, Кочани, Пробиштип, Радовиш, Свети Николе и Струмица;

1.3 Одделение за инспекциски надзор над експлоатација на минерални сировини и геолошки истражувања за регион ТЕТОВО со градовите: Гостивар, Дебар, Кичево, Македонски Брод, Охрид и Струга;

1.4 Одделение за вршење на инспекциски надзор на рударска техничка опрема;

2. Сектор за инспекциски надзор над техничка опрема

2.1 Одделение за инспекциски надзор на опрема под притисок;

2.2 Одделение за инспекциски надзор на електро енергетски постројки, производи и уреди и производи и постројки наменети за работа во експлозивна атмосфера;

2.3 Одделение за инспекциски надзор на лифтови, жичари, дигалки и транспортери;

3. Сектор за правни-административни и општи работи;

3.1 Одделение за правни и административни работи;

3.2 Одделение за општи работи;

4. Одделение за финансиски прашања

5. Одделение за управување со човечки ресурси

Бројот на вработени во Инспекторатот во моментот изнесува **24** државни службеници од кои, **3** се раководители на одделенија, **8** државни инспектори - советници, **5** помлади државни инспектори - и **8** стручно административни службеници. Предвидениот број на државни службеници спрема наведените правилници за систематизација на работни места изнесува **49** службеници.

❖ Односи со органите во состав

Инспекторатот учествува во активностите на координиран инспекциски надзор од повеќе инспекциски служби, особено кога тоа е неопходно за отстранување на непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето или имотот од поголема вредност, ако тоа е неопходно за преземање на итни мерки кои не трпат одлагање и други активности кои бараат учество на повеќе инспекциски служби.

❖ Приоритети и цели на Државниот инспекторат за техничка инспекција

Државниот инспекторат за техничка инспекција дава максимални напори за зголемување на бројот на инспекциските надзори и превземените мерки согласно законските прописи.

Стратешките приоритети и цели органот на државната управа:

- Зајакнување на надзорот на пазарот , продолжување со хармонизација на законодавството и постојано унапредување на институционалниот капацитет за примена на хармонизираната легислатива.
- Истражување, експлоатација и одржливо искористување на минералните сировини;
- Изработка на геолошки карти (подлоги);
- Интензивирање на искористувањето на минералните ресурси;
- Привлекување на странски инвестиции
- Зголемен девизен прилив од искористувањето на минерални сировини;
- вршење на инспекциски надзор над примената на законите и техничките прописи при користење на техничка опрема;
- вршење инспекциски надзор над примената на законите и другите прописи при вршењето на геолошките истражувања и експлоатација на минералните сировини.

❖ Осврт на остварените резултати за претходната година

Имајќи ги во предвид законските надлежности, Инспекторатот врши инспекциски надзор над примената на законите и техничките прописи при користење на техничката опрема во областите:

- I.Инспекциски надзор на геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини-рударска инспекција,
- II.Инспекциски надзор на електро-енергетски постројки, производи и уреди; производи и постројки наменети за работа во експлозивна атмосфера (ATEX)
- III. Инспекциски надзор на лифтови, кранови, дигалки, жичари и транспортери
- IV.Инспекциски надзор на опрема под притисок

Од страна на Државниот инспекторат за техничка инспекција за периодот од 01.01.2021 година до 31.12.2021 година извршени се вкупно **1054** инспекциски надзори.

Од нив **847** се редовни, **139** вонредни и **68** контролни инспекциски надзори. Донесени се **49** решенија за одстранување на недостатоци, поради повреда на законите поднесени се **7** барање за поведување на прекршочна постапка и е поднесена **2** кривична пријава,. Донесени се **842** решенија за ставање во употреба по прв пат на техничка опрема, **1** решеније за ставање вонупотреба и евидентирани се вкупно **2749** известувања за извршен технички преглед на техничка опрема.

❖ Осврт на постигнати и очекувани резултати во тековната година

Од страна на Државниот инспекторат за техничка инспекција во шестмесечен извештај за период јануари – јуни **2022** година извршени се вкупно **670** инспекциски надзори. Од нив **583** се редовни, **45** вонредни инспекциски надзори и **35** контролни инспекциски надзори. Донесени се **19** решенија за остранување на недостатоци, издадени се **3** прекршочни платни налози за правното лице и одговорно лице во правното лице и една забрана за работа на консионер на минерални суровини.. Донесени се **377** решенија за ставање во употреба по прв пат на техничка опрема, евидентирани **966** известувања за извештаи за извршени периодични технички прегледи и одлуки за доделување на евиденциски број.

За понатамошниот период од **2022** година и наредната година се очекува реализација на предвидените активности во Програмата за работа на Државниот инспекторат за техничка инспекција, подигнување на капацитетите на ДИТИ, имплементација на софтверот за регистрација на техничката опрема во надлежност на ДИТИ, обука на вработените во ДИТИ и зголемување на ефикасноста во спречувањето на незаконското работење на правните и други субјекти.

Програмата за работа на Државниот инспекторат за техничка инспекција , согласно Законот за техничка инспекција ја донесува директорот на Инспекторатот најдоцна до **31** декември во тековната година и истата ја доставува до инспекцискиот совет. Освен предвидените редовни инспекциски надзори во Програмата, државните технички инспектори вршат и вонредни инспекциски надзори надвор од програмата во случаи на ризик по здравјето на луѓето, итни интервенции и други пријави и преставки добиени во текот на работењето.

❖ ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ И ДР.

РАЗДЕЛ 10006 - ДРЖАВЕНИ ИНСПЕКТОРАТ ЗА ТЕХНИЧКА
ИНСПЕКЦИЈА

ПРОГРАМА 19 – ИНСПЕКТОРАТИ

Назив на Програмата:	Техничка инспекција
Цел на Програмата:	Спречување на незаконското работење, заштита на клиентите, безбедност на производите на пазарот, заштита на правата од индустриска сопственост и авторските и други сродни права на пазарот
Програмата е:	Хоризонтална

1. Оправданост и дизајн на Програмата

Програмата Техничка инспекција произлегува од:

1. Одлука за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија во 2023 година и стратешки приоритети на Владата

Член 1, став (1) алинеја 1 –обезбедување, забрзан, одржлив и инклузивен економски раст, повисок животен стандард и квалитет на живот на граѓаните, алинеја 2 - унапредување на енергетска транзиција, инвестирање на енергетска ефикасност и зелен развој, намалување на аерозагадувањето и влијанието на климатските промени, алинеја 5 – унапредување на одбранбената политика на функција на развојот, независноста, територијаниот интегритет, безбедноста на граѓаните и колективната безбедност и алинеја 8 професионална и ефикасна јавна администрација, подржана со интензивна дигитализација, оптимална структура и иновативни процеси и технички.

Член 2, став (1) алинеја 1 – задржување на финансиската и макроекономска стабилност и зголемување на конкурнцијата, алинеја 3 – одржување на економски раст, ефикасна распределба, транспарентност и отчетност на јавните ресурси, алинеја 5 – реформи

на јавните финансии, подобрување на макроекономската и фискалната рамка, економски анализи, зајакнување на процесот на планирање, извршување и известување за јавните финансии, алинеја 6 – зајакнување на внатрешна и надворешна контрола, зголемување на транспарентноста и отчетноста во работењето на централно и локално ниво, алинеја- 8 – намалување на сивата економија и поттикнување на приватната иницијатива и инвестициите, алинеја 9 – воведување на буџетското финансирање во пилот институции по принципот на исполнување на развојните индикатори (СМАРТ) клучни перформансни индикатори, алинеја 10 – воведување на секторски пристап, паметна специјализација и развивање на национална стратегија за развој 2021 – 2041 врз принципите на одржлива циркуларна економија и европските стандарди, алинеја 11 – унапредување на бизнис опкружувањето и создавање амбиент за динамичен и конкурентен бизнис ослободен од политички влијанија, алинеја 12- унапредување на напредокот на компаниите, нивната конкурентност на пазарот и дигитализација на бизнисите, алинеја 15 – унапредување и олеснување на инвестициската клима и интернационализација на бизнисите, алинеја 17- ревитализација на економската дипломатија, унапредувања на билатералните односи со европските и воневропските држави и соработката со дијаспората на економски план, алинеја 18- намалување на разликите во развојот меѓу и во планските региони и зголемување на нивната конкурентна способност.

За остварување на стратешкиот приоритет од член 1 став 1 алинеја 2 од оваа одлука се утврдуваат следниве цели:

- Зголемување на учеството на обновливите извори на енергија, подобрување на енергетската ефикасност,
- Вложување на зелена економија, и креирање на зелени работни места,
- Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина, управување со водите и отпадот,
- Подобрување на квалитетот на хуманото планирање, уредување и одржливо искористување на просторот и
- Зајакнување на контролата и спречување на недозволена трговија со радиоактивни материјали.

За остварување на стратешкиот приоритет од член 1 став 1 алинеја 8 од оваа одлука се утврдуваат следниве цели:

- Создавање стручна. Професионална и департизирана администрација препознатлива по одговорно, отчетно и транспарентно работење,
- Јакнење на раководната отчетност и правило работење, засновано на принципи на еднаквост и недискриминација,
- Делегирање на одговорноста, овластувањата, финансиските и други надлежности на компетентно ниво врз основа на однапред формализиран начин,
- Унапредување на дигитална трансформација при испорака на усугите за граѓаните и бизнисите,
- Востпоставување на 5Г технологии и развој на NGA инфраструктура и
- Наградба на единствен комуникациско – информациски систем за итни случаии E-122

2. Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:

Интегрирање во внатрешниот пазар на ЕУ

Зајакнување на надзорот на пазарот , продолжување со хармонизација на законодавството со acquis и постојано унапредување на институционалниот капацитет за примена на хармонизираната легислатива.

Истражување, експлоатација и одржливо искористување на минералните сировини;

- Изработка на геолошки карти (подлоги);
- Интензивирање на искористувањето на минералните ресурси;
- Привлекување на странски инвестиции
- Зголемен девизен прилив од искористувањето на минерални сировини;

<i>Очекувани резултати (компоненти) од Програмата :</i>	<i>Показатели за успех на Програмата:</i>
Резултат 1: Имплементација на Законот за техничка инспекција	Реализација на предвидените активности во Програмата за работа на Државниот инспекторат за техничка инспекција (вкупен број на реализирани редовни, вонредни и контролни надзори; вкупен број на издадени решенија за ставање во употреба на опрема; вкупен број на решенија за забрана; и сл.)
Резултат 2: Подигнување на капацитетите на ДИТИ	Спроведување во пракса на тековната организациска поставеност, со акцент на истурените одделенија во Тетово и Штип Зголемување на капацитетите на ДИТИ преку вработување на нови инспектори Доопремување на канцелариите на ДИТИ со современа канцелариска опрема т.е. обнова на постојната застарена канцелариска и компјутерска опрема со нова Воведување на ISO стандарди во работата на ДИТИ Осовременување на ДИТИ преку примена на најдобрите европски практики со кои се обезбедува поголема ефикасност, рационалност, функционалност и одговорност во извршување на надлежностите и функциите
Резултат 3: Имплементација на софтверот за регистрација на техничката опрема во надлежност на ДИТИ	Воведување во употреба на софтверот за регистрација на техничката опрема во надлежност на ДИТИ, следење на активностите на корисниците и овластените инспекциските

	тела во однос на периодичните прегледи, водење на евиденција на издадените документи и сертификати и известување
Резултат 4: Обука на вработените во ДИТИ	Заради успешна примена на софтверот за регистрација на техничката опрема, потребна е соодветна обука на вработените на ДИТИ. Исто така, неопходна е обука во обалста на управување со човечките ресурси, комуникација, мотивација итн, потоа во областите од делокруг на работа на ДИТИ итн. Обуки од областа на архивското работење, Обуки од областа на општата управна постапка, Обуки од областа на Прекршочната постапка Обуки во однос на новодонесените правилници
Резултат 5: Подобрување на законската регулатива	Анализа на постоечката законска регулатива, правилници кои произлегуваат од Законот за Техничка инспекција и Законот за минерални суровини. Донесување на нови правилници кои се предвидени со Законот за Техничка инспекција и Законот за минерални суровини а досега не се донесени
Резултат 6: Подобрување на ефикасноста и квалитетот на инспекцискиот надзор	-Обезбедување на опрема и апарати за ефикасно и квалитетно спроведување на инспекцискиот надзор, -Обуки на инспекторите за користење на опремата, Воведување на соодветни постапки и унифицирање на начините на вршење на инспекцискиот надзор со користење на соодветна опрема и апарати -Обезбедување на компјутерска опрема за електронско изготвување на записници при вршење на инспекциски надзори,
Резултат 7: Зголемување на нивото на безбедност и здравје при работа во фирмите кои се под надлежност на ДИТИ	-Подобрување на законската регулатива во делот на безбедност и здравје при работа; -Набавка на опрема за контрола над спроведување на законите

	за безбедност и здравје при работа, -Обука на инспекторите за користење на опремата
Резултат 8: Имплементација на Законот за минерални сировини	Реализација на предвидените активности во Програмата за работа на Државниот инспекторат за техничка инспекција во делот на експлоатација на минералните сировини и Деталните геолошки истражувања
Резултат 9: Зголемување на ефикасноста во спречувањето на незаконското работење на правните и други субјекти	Со етаблирање на истурените одделенија ќе се зголеми бројот на инспекциски надзори и нивната ефикасност и ефективност, што во крајна линија ќе доведе до подобрување на работењето на ДИТИ Подобрување на соработката и подобрување на координацијата со МВР, ДИЖСПП, ДТИ, ДПИ и останати институции кои имаат надлежности над исти закони.

2. План за спроведување на Програмата

Резултат 1: Имплементација на Законот за техничка инспекција

Активности	Одговорни	Консултиран и	Временска рамка		Потребни ресурси за тековната година	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	финансиски и 000 МКД
1. Целосна примена на Законот за техничка инспекција	Директор; Држ. инспектори	Координативно тело за следење на пазарот	01/2023	12/2025	Државни технички инспектори	Плата
2. Донесување на годишна програма за работа на ДИТИ	Директор	Министер за економија	01/2023	12/2025	Раководни држ. службеници	Плата

3. Зајакнување на капацитетот на ДИТИ со вработување на млади и стручни лица за вршење на инспекциски надзор во ДИТИ и во одделенијата во Тетово и Штип	Директор	Агенција за администрација	01/2023	12/2025	25	12.100
4. Специјалистички обуки за спроведување на ЗТИ	Директор; Раководител на сектор	(МЕ) Сектор за управување со човечки ресурси	01/2023	12/2025	Надворешни обучувачи	300
5. Измена и дополнување на подзаконските акти од ЗТИ, во функција на подобрување на имплементацијата	Директор; Раководител на сектор	(МЕ) Сектор за внатрешен пазар: Секретаријат за законодавство	01/2023	12/2025	Сопствени капацитети	Плата
Година на реализација:					Активности	Средства
2023					5	4.700
2024					5	3.600
2025					4	4.100
Вкупно за резултат 1:					14	12.400

Резултат 2: Подигнување на капацитетите на ДИТИ

Активности	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси за тековната година	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	финансиски 000 МКД
1. Обезбедување на канцелариски простор во Тетово	Директор	Министер за економија	Јан 2023	Јун 2023	н/а	н/а
2. Обезбедување на канцелариски простор во Штип	Директор	Министер за економија	Јан 2023	Јун 2023	н/а	н/а
3. Набавка на техничка и канцелариска опрема	Директор; Раководител на сектор	Биро за јавни набавки; Сектор за финансиско работење (МЕ)	Мар 2023	Дек 2025	Сопствени капацитети	1.500
Година на реализација:					Активности	Средства
2023					3	500
2024					1	500
2025					1	500
Вкупно за резултат 2:					5	1.500

Резултат 3: Имплементација на софтверот за регистрација на техничката опрема во надлежност на ДИТИ, воведување на електронски ДМС и системи за интероперабилност

Активности	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси за тековната година	
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	човечки	финансиски 000 МКД
1. Набавка на современа инфоматичка комуникациска опрема	Добавувач на опрема	(МЕ) Сектор за информатика и комуникација	Мар 2023	Јун 2025	Добавувач на опрема	300
2. Набавка и Инсталација на софтверот	Добавувач на софтверот	(МЕ) Сектор за информатика и комуникација	Мар 2023	Јун 2025	Добавувач на софтверот	300
3. Обука за користење на софтверот	Добавувач на софтверот		Јун 2023	Сеп 2023	Добавувач на софтверот	50
4. Внес на постојните податоци	Раководители на одделенија	Држ.инспектори	Сеп 2023	Дек 2025	Сопствени капацитети	Плати
5. Редовна употреба на софтверот	Држ.инспектори		Јан 2023	Дек 2025	н/а	Плати
6. Воведување на ДМС	Директор на ДИТИ	Сектори (одделениа)	Мар 2023	Јун 2025		400
7. Воведување на систем за интероперабилност	Директор на ДИТИ	Сектори (одделениа)	Мар 2023	Јун 2025		400
Година на реализација:					Активности	Средства
2023					7	1050
2024					2	400
2025						
Вкупно за резултат 3:					9	1450

Резултат 4: Обука на вработените во ДИТИ

Активности	Одговорни	Консултиран и	Временска рамка		Потребни ресурси за тековната година	
			Почеток (месец/годи на)	Крај (месец/годи на)	човечки	финансиск и 000 МКД
1. Обука за управување со човечки ресурси	Раководител на сектор	(МЕ) Сектор за управување со човечки ресурси; МИОА	Март 2023	Ноември 2025	Надворешн и обучувачи; МИОА	150
2. Обука за изградба на тим	Раководител на сектор	(МЕ) Сектор за управување со човечки ресурси; МИОА	Март 2023	Ноември 2025	Надворешн и обучувачи; МИОА	250
3. Обука за спроведување на Закон за инспекциски надзор	Раководител на сектор	(МЕ) Сектор за управување со човечки ресурси; МИОА	Март 2023	Ноември 2025	Надворешн и обучувачи; МИОА	250
4. Обука за спроведување на останати закони од надлежност на ДИТИ	Раководител на сектор	(МЕ) Сектор за управување со човечки ресурси; МИОА	Март 2023	Ноември 2025	Надворешн и обучувачи; МИОА	250
5. Обуки од областа на архивското работење	Раководител на сектор	(МЕ) Сектор за управување со човечки	Март 2023	Ноември 2025	Надворешн и обучувачи;	

		ресурси; МИОА			МИОА	
6. Обуки од областа на општата управна постапка	Раководител на сектор	(МЕ) Сектор за управување со човечки ресурси; МИОА	Март 2023	Ноември 2025	Надворешн и обучувачи; МИОА	
7. Обуки од областа на Прекршочната постапка	Раководител на сектор	(МЕ) Сектор за управување со човечки ресурси; МИОА	Март 2023	Ноември 2025	Надворешн и обучувачи; МИОА	
8. усогласување на работата на јавната администрација со стандардите на Европската унија заради целосна интеграција на македонскиот со европскиот административен простор	Раководител на сектор	(МЕ) Сектор за управување со човечки ресурси; МИОА	Март 2023	Ноември 2025	Надворешн и обучувачи; МИОА	300
Година на реализација:					Активност и	Средства
2023					5	350
2024					5	400
2025					5	450
Вкупно за резултат 4:					15	1.200

Резултат 5: Зголемување на ефикасноста во спречувањето на незаконското работење на правните и други субјекти

Активности	Одговорни	Консултира ни	Временска рамка		Потребни ресурси за тековната година	
			Почеток (месец/годи на)	Крај (месец/годи на)	човечки	финансиск и 000 МКД
1. Учество во Координативно тело за надзор на пазарот	Директор; Држ.инспектори		Јан 2023	Дек 2025	4	Плата
2. Подигнување на соработката со МВР	Директор; Држ.инспектори	МВР	Јан 2023	Дек 2025	Сопствени капацитети	Плата
3. Обука за имплементација на ЗТИ и релевантните закони (за општински државни службеници)	Раководител на сектор; Раководители на одделенија	Општини	Мар 2023	Дек 2025	Сопствени капацитети	Плата
Година на реализација:					Активности	Средства
2023					3	Плата
2024					3	Плата
2025					3	Плата
Вкупно за резултат 5:					9	